

Het Compleete Etswerk van Adriaan van Ostade, in facsimile lichtdruk naar de origineelen uit het Rijks-Prentencabinet met een inleidend woord van H. P. BREMMER. — Uitgave der Levensverzekering-maatschappij, Utrecht.

B. P. WIGGERS VAN IJSSELSTEIN, Schilderijen Zien, Handboekje voor Leeken, Amst., Mij. v. Goede en Goedk. Lectuur, 1917.

Het feit dat groote industriele lichamen, als reclame voor hunne zaak een kunstuitgave en nog wel reproducties naar oude kunst doen verschijnen, geeft wel te denken.

Niet lang geleden nog gaf de Kon. Stearinekaarsenfabriek „Gouda” onder leiding van den heer J. Ph. v. d. Kellen een drietal albums uit met voortreffelijke reproducties naar Rembrandts etsen, en nu ontvingen wij van de Levensverzekering-maatschappij Utrecht het Compleete Etswerk van Ostade in facsimile met een inleiding van H. P. Bremmer. Men vraagt zich daarbij onwillekeurig af, hoe het komt dat in dezen tijd van opleving der moderne grafische kunst, van ontwikkeling der toegepaste kunst, zij beiden een plaatwerk deden verschijnen van lichtdrukken naar oude kunst. Waarom, zou men zeggen, hebben zij niet dezen of genen hedendaagschen kunstenaar gevraagd om in een serie van etsen of litho's hun bedrijf te symboliseeren, of op andere wijze de aandacht op hunne onderneming te vestigen? Waaraan is het toe te schrijven dat de belangstelling van het publiek nog steeds meer naar oude, dan naar moderne kunst trekt; dit is immers ook merkbaar bij woninginrichting en gebruikskunst.

Het zou interessant zijn de oorzaken en overwegingen hiervan eens na te gaan, omdat daarmee de levensvatbaarheid van onze moderne kunst en kunstnijverheid ten zeerste samenhangt. Voor het oogenblik willen wij echter deze principieele zaak laten rusten en de uitgave op zich zelf beschouwen.

Dan, buiten eenig verband om, is een facsimile-uitgave van Ostade's etswerk niet minder aantrekkelijk dan een van

Rembrandt's etsen. Dusdanige, zeer goede lichtdruk-reproducties zullen velen, voor wien het bezoeken van 's Rijks Prentencabinet tot de uitzendingen behoort, een welkome gave zijn. Zij zullen het werk van dezen genoeglijken kunstenaar, die opging in het lief en leed van het boerenleven, rustig en op hun gemak kunnen beschouwen en alvast een voorproefje hebben van het genot dat hen wacht bij het bezien der origineelen.

H. P. Bremmer heeft voor deze uitgave een inleiding geschreven, want: „Er zijn er, die zeggen: daar hebben wij een inleiding bij noodig; wat moet men aan zulk werk zien behalve de voorstelling? Voor dezen dan wordt een bijschrift geschreven, dat ten doel heeft de belangstelling voor het aesthetische op te wekken. Ik weet er geen beter weg op, dan enkele prenten zoo te beschrijven, alsof men ze te samen bekijkt en elkaar attent maakt op 't moois dat men er in ziet”.

Hij wijst dan op gevoel voor het intieme in de kunst van Ostade, die het boerenleven zag als iets waaraan hij zijn blijheid had, waarin hij de innigheid en eenvoudige bekoring wist mede te leven.

En, al zijn het onderwerpen uit het ruwe boerenleven, die hij behandelt, aan sierlijkheid ontbreekt het in geene deele; tot in de kleinste onderdeelen verzorgt hij zijn werk en wijzigt de werkelijkheid zóó dat slechts de meest genoeglijke zijde, de schoonste en aangenaamste kant naar voren komt.

„Om dit alles te maken” zegt Bremmer, „moest er in deze kunstenaar een kinderlijke tevredenheid huizen; dat er in het leven om hem heen andere krachten werkzaam waren, haat, nijd en afgunst ook bestonden, dat vermoedt men in zijn wereldje niet”....

Het wil mij toeschijnen dat Bremmer met zijn inleiding en toelichting velen aan zich verplicht heeft, want bij kunst-zien en kunstgenieten moet het publiek voorloopig nog wel de weg gewezen worden. Daarom zal dan ook de nieuwste uitgave van de Wereld-